

GUIA PER A UNA COMUNICACIÓ INCLUSIVA

FADES

MISSATGE DE LA PRESIDENTA

A través del llenguatge parlem de la realitat, de la nostra vida quotidiana, dels nostres pensaments i les nostres idees. Comunicar-se és molt important, i saber fer-ho sense discriminacions, sense utilitzar un llenguatge sexista i que siga inclusiu és, encara, més important.

L'Informe sobre el llenguatge no sexista del Parlament Europeu aprovat el 13 de febrer de 2008 diu: *"La utilització d'un llenguatge no sexista és més que un assumpte de correcció política. El llenguatge influeix poderosament en les actituds, el comportament i les percepcions"*.

Des de FADES, com a entitat feminista i que lluita per la igualtat de gènere, som conscients de la importància que té utilitzar un llenguatge no sexista com a ferramenta per a aconseguir eixa igualtat. Esperem que aquesta guia us ajude al vostre treball diari i aconseguim entre totes una societat un poc més justa i igualitària.

Lydia Ferrando

PRESIDENTA FADES

QUÈ ENS PROPOSEM?

Els motius que fonamenten l'elaboració de la present guia són, bàsicament, els següents:

- FADES ha posat en marxa el seu I Pla d'Igualtat durant el 2021.
- Considerem essencial tindre estratègies i criteris comuns per a unificar les nostres comunicacions, i garantir que usem un llenguatge i imatge el més inclusius, igualitaris i respectuosos possible.

Per tant, la raó de ser de la present Guia és facilitar-nos una eina de consulta i aprenentatge enfocada a la creació d'un llenguatge inclusiu i no sexista, però també d'avaluació i de millora en els processos comunicacionals ja existents en la nostra Federació.

Des de FADES ens proposem revisar sempre amb perspectiva de gènere els nostres textos, la nostra comunicació oral i la nostra imatge amb instruments de suport com aquesta Guia.

“EL QUE NO ES NOMENA NO EXISTEIX, PER AIXÒ ÉS IMPORTANT QUE SE'NS NOMENE, PER A RECORDAR QUE EXISTIM”.

LA IMPORTÀNCIA DEL LLENGUATGE

El llenguatge configura el nostre pensament, indica com concebem el món, determina com ens relacionem i quines societats construïm. El llenguatge reflecteix el que som i el que volem ser.

La llengua en si mateixa no és sexista. Pot ser sexista l'ús que fem d'ella. Naixem, creixem i vivim en una societat històricament organitzada d'acord amb aquest sistema de predominança masculina, aquesta ideologia també impregna el nostre llenguatge (i el nostre pensament).

RAONS PER A UTILITZAR UN LLENGUATGE INCLUSIU I NO SEXISTA

- El llenguatge sexista perpetua i posa veu a la discriminació, l'exclusió de les dones de tot el públic, i les diferents violències contra aquestes.
- Cal qüestionar, denunciar i corregir les desigualtats de gènere, també des de la nostra manera de comunicar.
- Combatre la històrica exclusió, invisibilitat, discriminació, desigualtat... requereix visibilitzar i nomenar a través d'un llenguatge inclouent.
- El llenguatge que utilitzem i allò que diem reflecteix sens dubte el nostre pensament; i, de la mateixa manera, un canvi en l'ús del llenguatge transformarà alhora els nostres pensaments.
- Des dels seus inicis, els diferents feminismes ens mostren que “el personal és polític”.
- L'ús del llenguatge ja està canviant, al mateix ritme que augmenta la consciència feminista.
- Utilitzar un llenguatge inclusiu és únicament una qüestió de revisió, i pura pràctica.
- Malgrat les reticències, es tracta només de trobar i posar en pràctica recursos senzills i correctes per a expressar les nostres idees, i contribuir amb la nostra comunicació a una major igualtat.

RECURSOS PER AL LLENGUATGE INCLUSIU I NO SEXISTA

NOMBRAR EL GÈNERE CONCRET.

És a dir, la femenina o la masculina, en funció del gènere amb què s'identifique; sempre que ho sapiem.

María López, presidenta de l'associació d'alumnat

Mayte García, voluntària del projecte

EVITAR ESPECIFICAR EL GÈNERE SI NO CAL.

Per a parlar d'altres grups indeterminats, sempre que es pugui utilitzarem expressions neutres, invariables, genèriques o despersonalitzades i termes inclusius, genèrics, col·lectius.

Sexista

Inclusiu

Alumnes	Alumnat, estudiantat
Voluntaris	Voluntariat, equip voluntari
Socis	Associació, persones associades
Amics	Amistats
Director	Direcció, equip directiu
Professores	Professorat, claustre, equip docent
Conseller	Departament, conselleria, Consell
President	Presidència
Regidor	Regidoria
Secretari	Secretaria
Vocal	Vocalia
Polítics	Classe política, personal polític, autoritats polítiques
Els adolescents	L'adolescència, la població adolescente
Els joves	Joventut, població jove, població juvenil, gent jove
Animadors	Professionals de l'animació
Pares	Famílies i/o responsables legals
Fills	Descendència
Xiquets	Infància, població infantil, menors
Homes	Gent, humanitat població, gènere humà, éssers humans
Veïns	Veïnat, comunitat
Tots	Tot el món, la gent

USAR ESTRUCTURES IMPERSONALS

Sexista

Inclusiu

Seran beneficiaris i beneficiàries d'aquestes ajudes

Es beneficiaran d'aquestes ajudes les persones que.../ l'alumnat que...

Els participants presentaran les sol·licituds

Les sol·licituds de participació es presentaran...

Si esteu interessats

Si teniu interès...

Benvinguts/des

Us donem la benvinguda

...qui serà el coordinador o coordinadora...

...qui coordinarà...

Tots els participants hauran d'aportar...

Cada participant haurà d'aportar

L'usuari o usuària que vulga renovar la quota

Per a renovar la quota

FRASES I PERÍFRASIS

Sexista

Inclusiu

Tots els inscrits i les inscrites

Les persones inscrites / Qui s'haja inscrit a...

Totes les valencianes i tots els valencians

La població de la Comunitat Valenciana

La persona que represente al president/a ha de presentar l'autorització d'aquest/a

La persona que represente a la presidència ha de presentar la seua autorització

El congrés reunirà els alumnes i les alumnes, les professores i els professors

El congrés reunirà la comunitat escolar i educativa / El congrés reunirà l'alumnat i al professorat

En l'associació estem molt agraïts per la vostra participació en el Seminari

Des de l'associació us agraïm la vostra participació en el Seminari

Heu sigut seleccionats per a dirigir el projecte

Us han seleccionat per a dirigir el projecte

Tots els membres del Secretariat

Qualsevol membre del Secretariat

Tots els altres participants

La resta de participants...

DOBLE GÈNERE - DESDOBLAMENT

- Quan no funcionen o no es puguem aplicar altres recursos de despersonalització o neutralització. Ho evitarem com a recurs reiteratiu, per a no complicar els textos i la seua lectura; i contrarestar l'argument de la “economia del llenguatge”, segons el qual el llenguatge inclusiu seria sistemàticament més llarg i farragós, argument fals com es demostra a través de les propostes d'aquesta Guia.
- Pot ser útil quan volem ressaltar que el missatge va dirigit tant a dones com a homes, per exemple, en la difusió d'ofertes laborals, formatives o beques, per a animar a les dones i homes a accedir a àmbits que estan masculinitzats o feminitzats:

Es busca becari

Es busca becària o becari

Els voluntaris s'han reunit

L'equip de voluntàries i voluntaris s'ha reunit

- Així com per a visibilitzar a les dones i les seues contribucions en els àmbits sobre els quals estiguem comunicant, en la bibliografia, referències, exemples...

Autors recomanats

Autores i autors recomanats

- Prioritzar el gènere que més ens interesse, sobretot en casos d'infrarepresentació d'un dels sexes, i alternar-los al llarg del text per a no prioritzar sistemàticament l'un sobre l'altre:

Els estudiants

Les i els estudiants

Els professors

Les i els professors

- Donar prioritat al femení sobre el masculí en l'ordre d'esment dels gèneres, per a evitar perpetuar la jerarquització de prioritat del masculí sobre el femení.
- En les cartes, i en les salutacions, especialment per a emfatitzar la presència de tots dos sexes.

Benvolgut soci

Benvolguda sòcia, benvolgut soci

Companyes

Companyes i companys

CONSELLS DE CONCORDÀNCIA

- Podem utilitzar dos articles o bé un només, amb substantius desdoblats:

els monitors i les monitores, les xiquetes i xiquets

- Si només usem un article, aquest concorda amb el gènere del substantiu més pròxim:

el director o directora convocarà...

- I dos articles necessàriament amb els substantius invariables:

les i els professionals, alguns dels i les presents

- Hem d'evitar que un adjectiu determine noms de gènere diferent. Si no existeix una altra opció, l'adjectiu (i l'article, si n'hi ha) concorden amb el substantiu més pròxim, i qualifiquen a tots dos.

Les candidates elegides i candidats elegits
Els voluntaris i voluntàries seran representats

Les candidates i candidats triats
Els voluntaris i voluntàries seran representades

EL MASCULÍ GENERALIZADOR

- En el cas que emprem el masculí genèric, i per a fer més variats els textos, es poden afegir aposicions explicatives, que aclarisquen que en aquest cas el seu ús respon a la seua funció genèrica.

L'objectiu és proporcionar a tots una educació integral

L'objectiu és proporcionar a tots, homes i dones, una educació integral

SUPRESSIÓ DE DETERMINANTS

- Amb substantius d'una sola terminació per a tots dos sexes, en què és l'article o determinant el que marca el gènere, podem suprimir el determinant.

El curs es dirigeix als professionals de l'educació

El curs es dirigeix a professionals de l'educació

@, X, O/A

- Evitar les formes «o/a» ; «@» ; «x» en textos redactats, i textos formals.
- La doble terminació «o/a» es limita únicament a formularis, fitxes d'inscripció, recollida de dades.
- Recursos com la «@» o la «x» són apropiats per a textos informals: comunicacions per xarxes socials, cartells o il·lustracions, missatges informals

EL LLENGUATGE ORAL

- Tots els recursos exposats en aquesta guia poden aplicar-se també a l'ús oral del llenguatge (comunicacions orals).
- És fonamental mantindre una escolta activa, tant d'altres persones com de la pròpia comunicació, per a detectar usos sexistes o discriminatoris.
- Hem de triar alternatives senzilles quan detectem vocabulari i expressions amb caràcter discriminatori, i practicar la seua substitució fins a la seua integració en la nostra comunicació oral.

EVITAR EXPRESSIONS SEXISTES O ESTEREOTIPEDES

REGLA: Si en intercanviar el sexe la imatge o missatge passa a veure's ridícula o incomprensible, en efecte, és sexista.

IMATGE INCLUSIVA I NO SEXISTA

En una societat inclusiva i no discriminatòria que, a més, és cada dia més visual, hem de cuidar que les imatges reflectisquen el màxim de diversitat:

- Paritat de sexes
- Diversitat de cossos humans (no normatius: jove, prim, bell)
- Diversitat d'estilismes i aparences
- Diversitat ètnica
- Diversitat funcional
- Diversitat sexual
- Intergeneracionalitat

FADES

Financiat per:

**SEMPRE
TEUA**
La teua llengua

